

Handelingsverlegenheid verminderen en Samen Beslissen bevorderen

Kennisbundeling van beschikbare instrumenten die (aanstaande) ouders en professionals ondersteunen bij het bespreekbaar maken van kwetsbaarheid in de periode voor, tijdens en na de zwangerschap.

Gespreksondersteuning cliënt & professional (Samen Beslissen)

	3 Goede Vragen (Zwangerschap)	Praatplaat "Wat is jouw verwachting?" (4 W's)	Positieve Gezondheid (gemeenschappelijke taal)	Nu Niet Zwanger
Wie is de doelgroep?				
(A.s.) Ouders/ouders met kinderwens		✓	✓	✓
Zwangere vrouwen	✓		✓	
Zwangere vrouwen en hun partner			✓	
Kraamvrouwen			✓	
Ouders met kinderen t/m 1000 dagen			✓	
Ouders met kinderen 0 t/m 4 jaar			✓	
Ouders met kinderen 4 t/m 18 jaar			✓	
Ouders met LVB			✓	
Ouders met psychiatrische problemen		✓	✓	
Ouders met (psycho)sociale risicofactoren		✓	✓	
Zorgverleners (intermediair)	✓	✓	✓	✓
Wie zijn de gebruikers?				
Vertoskundig zorgverleners (vertoskundigen, gynaecologen, artsen in opleiding, verpleegkundigen)	✓		✓	✓
Kraamverzorgenden			✓	
Jeugdartsen en -verpleegkundigen			✓	✓
Jeugdhulpverleners			✓	✓
Wijkteam/hulpverleners sociaal domein			✓	✓
Cliënten/patiënten/ (a.s.) ouders	✓	✓	✓	
Hulpverleners mentale gezondheidszorg		✓	✓	✓
Onderwijs			✓	
Welke onderwerpen komen aan bod?				
Kinderwens		✓	✓	✓
Opvoedvaardigheden/ouderschap			✓	✓
Veiligheid i.r.t. ontwikkeling kind			✓	✓
Zwangerschap/zorg	✓		✓	
Medische (risico)factoren			✓	
(Psycho)sociale risicofactoren en leefstijl			✓	✓
Ervaringen		✓	✓	
Voortlichting	✓	✓	✓	✓
Zelfredzaamheid		✓	✓	✓
Wat is het doel?				
Signalering/screening		✓	✓	
Diagnostiek				
Goede gespreksvoering	✓	✓	✓	✓
Passende zorg	✓			✓
Samen Beslissen over zorg- en hulpverlening	✓	✓	✓	✓
Effectmeting				
Zorgevaluatie				
Toeleiding		✓	✓	
Risicotaxatie				
Gegevensoverdracht				
Vorbereiding ouderschap		✓		

	3 Goede Vragen (Zwangerschap)	Praatplaat "Wat is jouw verwachting?" (4 W's)	Positieve Gezondheid (gemeenschappelijke taal)	Nu Niet Zwanger
Werkwijze	Bij aanmelding zorg ontvangt cliënt informatie over samen beslissen, hij/zij kan consult voorbereiden, cliënt en zorgverlener bespreken tijdens consult wat cliënt belangrijk vindt, cliënt krijgt informatie over zijn/haar mogelijkheden, voor- en nadelen van de opties en weet/besprekt met de zorgverlener wat dat betekent in zijn/haar persoonlijke situatie en kan daarop beslissen.	Bedoeling is dat dit wordt toegepast in alle mentale gezondheidsvoorzieningen bij patiënten in de reproductieve levensfase.	Door met een bredere blik te kijken kunnen professionals het gesprek aangaan over verschillende levensdomeinen. Daarnaast kan er ook gekozen worden om een vragenlijst in te laten vullen door cliënt/patiënt waardoor met het spinnenweb in kaart wordt gebracht hoe zij hun gezondheid ervaren. Samen bedenken ze vervolgens wie (of wat) kan helpen om de situatie te verbeteren.	Nu Niet Zwanger biedt professionals handvasten om met de client over zijn of haar kinderwens het gesprek aan te gaan, zodat die bewust kan kiezen om nu wel of niet zwanger te (kunnen) worden. Belangrijk is dat de hulpverlener écht interesse toont, zich inleeft in de wereld van de cliënt en zich open opstelt. Hij heeft oprechte aandacht voor de vragen, emoties en ideeën die bij de cliënt leven en voor ervaringen uit het verleden die daarbij een rol kunnen spelen. De NNZ-methodiek leert professionals hoe dat te doen en praktische ondersteuning om vervolgstappen te ondernemen. Hulp en zorg worden zoveel mogelijk via de reguliere weg geboden.
Succesfactoren werkwijze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diverse beschikbare (audiovisuele) materialen 2. Cliënten kunnen het zelf gebruiken en weten dat zij vragen mogen stellen en niet meteen hoeven te beslissen (m.u.v. acute situaties) 3. Duidelijke vragen en informatie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bepaalde taboe/ lastige onderwerpen worden makkelijker bespreekbaar voor professionals en patiënten. 2. Stimuleert het geven van advies en geeft een overzicht van verwijsmogelijkheden. 3. Het draagt bij aan empowerment van de patiënt. 4. Training in gespreksmethoden wordt georganiseerd en kan zo nodig worden gevolgd. 5. Patiënten kunnen het ook als naslagwerk gebruiken na doornemen met zorgverlener. 6. Ontwikkeld in co-creatie met met ervaringsdeskundigen licht verstandelijke beperking (LVB) en psychiatrie, MIND Platform, onderzoekers van Amsterdam UMC, OLVG, UMCG, professionals in de GGZ en het sociaal domein. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bredere kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. 2. Draagt bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. 3. Draagt bij aan zo veel mogelijk eigen regie te voeren. 4. Er zijn meerdere versies van het spinnenweb ontwikkeld, hierdoor kun je het voor meerdere doelgroepen inzetten. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motiverende gespreksvoering/presentie theorie 2. Training en begeleiding zorgverleners die aandachtsfunctionaris zijn
Is de methode gevalideerd?	Nee	Nee	Ja	Ja
Meer informatie	Patiëntenfederatie Nederland www.3goedevragen.nl/zwanger 3goedevragen@patiëntenfederatie.nl	Birit Broekman, Noralie Schonewille, Monique vd Eijnden, Linda Quadvlieg, Frederike Jorg b.f.p.broekman@olvg.nl Meer info: klik hier	Alles is Gezondheid - iPH www.iph.nl info@iph.nl	GGD GHOR www.nunietzwanger.nl nnz@ggdghor.nl

Disclaimer

Dit overzicht kwam tot stand door een samenwerking van de hier genoemde ZonMw-projecten. Het doel van de samenwerking is kennisdeling rondom verminderen handelingsverlegenheid bij het bespreken van kwetsbare situaties tijdens de eerste 1000 dagen. Deze projecten gebruiken of ontwikkelen de instrumenten in dit overzicht, met hun samenwerkingspartners. Het heeft niet de intentie uitputtend te zijn (september 2023).

Neem voor meer informatie contact op met Hiske Ernst-Smelt, Erasmus MC: h.ernst-smelt@erasmusmc.nl.

